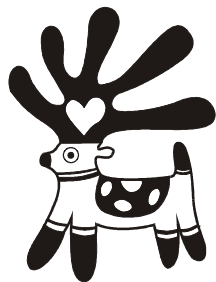

NUMER 3 (19)
SIERPIEŃ
2006

Muzeum Kultury Ludowej
Towarzystwo "Ojcowizna"

POD JELONKIEM

WYDANIE A

WĘGORZEWO

ROK VI

Jarmark po raz 29.

XXIX Międzynarodowy Jarmark Folkloru czas zacząć! W tym roku będzie trwał 3 dni - dodatkowo w piątkowy i sobotni wieczór, Muzeum Kultury Ludowej wraz z Agencją Artystyczną Ethnosfera/Main poprowadzą I Festiwal „Węgorapa Folk Music”, któremu patronują Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Andrzej Ryński i Ambasada Królestwa Danii w Polsce. Bezpośrednio Jarmarkowi, organizowanemu przez węgorzewskie Muzeum i Towarzystwo „Ojcowizna” patronują Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Andrzej Lepper oraz Marszałek Andrzej Ryński.

Przez trzy dni Węgorzewo jest stolicą folkloru wielu regionów Europy.

Do grona tegorocznych darczyńców zaliczyć się godzi: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (projekt „Edukacja kulturalna i upowszechnianie kultury”), INTERREG 3A – Program Sąsiedztwa Litwa-Polska-Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej, Stowarzyszenie Samorządów Polskich Euroregion „Niemen” (środku UE), Senat RP, Urząd Miejski w Węgorzewie, Starostwo Powiatowe w Węgorzewie, Związek Gmin Warmińsko – Mazurskich, Szkoły Podstawowe nr 1 i 2 w Węgorzewie.

„Zaciszuki” w Kazimierzu

W tym roku z jubileuszowego XL Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą węgorski zespół śpiewaczy „Zaciszuki” przywiózł II nagrodę! Gratulujemy!

Węgorskich artystów, działających od dziesięciu lat przy Muzeum Kultury Ludowej i kultywujących polski folklor Wileńszczyzny, będzie można podziwiać także podczas tegorocznego Międzynarodowego Jarmarku Folkloru.

Żydowskie wycinanki

W jarmarkowy piątek odbędą się warsztaty wycinanki żydowskiej, a jednocześnie odbędzie się otwarcie wystawy takich wycinanek autorstwa Moniki Krajewskiej – artysty plastyka, nauczyciela, fotografa.

Wycinanka żydowska była wykonywana przez religijnych Żydów z pergaminu szewskim nożem o szerokim ostrzu. Dzisiaj wycinanki robi się z papieru, kolorując go po zakończeniu wycinania, tak jak niegdyś, farbami wodnymi dla wydobycia ich piękna. Po zakończeniu pracy wycinankę umieszcza się na ciemnym tle tak, aby były widoczne wszystkie, nawet najdrobniejsze elementy. Jej płaszczyzna jest misternie zdobiona motywami roślinnymi i zwierzęcymi, zawierającymi symbolikę religijną.

Wycinanka żydowska często przedstawia także przedmioty kultu religijnego tj. menorę czyli sześć- lub ośmioramienny świecznik używany na pamiątkę siedmioramiennego świecznika ze świątyni, lampkę chanukową, którą zapala się w czasie święta świateł i umieszcza w drzwiach lub oknie tak, by przechodzący obok ludzie widzieli jej światło. Inną cechą wycinanki żydowskiej jest umieszczanie na niej fragmentów świętych ksiąg w języku hebrajskim.

Gotową wycinankę umieszcza się w synagogach i prywatnych mieszkaniach. Ma stanowić pomost pomiędzy Bogiem i człowiekiem pomagając w modlitwie i przybliżając go do Stwórcy. Wycinanki Mizrach umieszcza się na wschodniej ścianie świątyni, by ukazywała modlącym się kierunek miasta świętego – Jerozolimy

Na podstawie artykułu Marty Gołąb „Wycinanki Żydowskie” (internet 2002).

XXIX Międzynarodowy Jarmark Folkloru

Rozkład jazdy

piątek 4 sierpnia

12.00-18.00 Kiermasz sztuki ludowej i rękodzieła – Plac Wolności

14.00-14.30 Uroczyste otwarcie Jarmarku – Plac Wolności

14.30-19.00 Koncert zespołów tanecznych – Plac Wolności

19.00-1.00 I Międzynarodowy Festiwal „Węgorapa Folk Music” 2006. Wystąpią: „Krzywa grzywa” (Polska), „Bara-Bura” (Słowacja), „Zar” (Dania), „Osimira” (Białoruś), „Žarvanilis” (Litwa).

sobota 5 sierpnia

10.00-18.00 Kiermasz sztuki ludowej i rękodzieła – Plac Wolności

12.00-13.00 Koncert orkiestry dętej – Plac Wolności

12.00-12.30 Korowód uczestników Jarmarku ulicami miasta

12.30 Pamiątkowe zdjęcie przed muszlą koncertową

13.15-19.00 Przegląd zespołów i solistów

20.00-23.00 Widowiska obrzędowe, teatry ludowe, zabawa ludowa

20.00-1.00 I Międzynarodowy Festiwal „Węgorapa Folk Music” 2006. Wystąpią: „Kwartet Jorgi” (Polska), „Żywiolak” (Polska), „Trottel” (Węgry).

niedziela 6 sierpnia

10.00-17.00 Kiermasz sztuki ludowej i rękodzieła

10.00-17.00 Przegląd zespołów i solistów

17.00-18.00 Uroczyste zakończenie Jarmarku

Lista obecności

W XXIX Międzynarodowym Jarmarku Folkloru w Węgorzewie swój udział zapowiedzieli:

Zespoły śpiewacze i kapele

Zespół „Absolwent”

Budry (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Janina Kowalewska

Zespół powstał w 1997 r. w związku z obchodami 50-lecia Szkoły Podstawowej w Więckach. Uczestniczył w przeglądach kołędniczych oraz Jarmarkach Folkloru, koncertował również za granicą m.in. w Kownie, Wilnie i Czerniachowsku. W swym repertuarze ma piosenki biesiadne oraz ludowe w języku polskim i ukraińskim.

Kapela muzyki ludowej „Gierna”

Šakiai (Litwa)

Kierownik zespołu: Antanas Sperauskas

Zespół powstał w 1996 r. W latach 2005 i 2006 otrzymał tytuł najlepszej kapeli ludowej w rejonie Šakiai.

Zespół śpiewaczy „Jarka”

Kowale Oleckie (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Zofia Domin

Zespół powstał w 2001 r. Dziewczęta z „Jarki” uczą się dawnych pieśni i obrzędów od starszych koleżanek z zespołu „Prząśniczki”. Dotychczas największym sukcesem zespołu jest zajęcie I miejsca na „Święcie Wiosny” w Węgorzewie za obrzęd „Chodzenie za Allelują”.

Zespół śpiewaczy „Jarzębina”

Straduny (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Anna Łubowicz

Zespół istnieje od 1988 r. Działa pod patronatem Straduńskiego Domu Kultury. W swoim repertuarze prezentuje folklor regionu warmińsko – mazurskiego, w tym gwarowe pieśni mazurskie i widowiska obrzędowe. W 1993 r. zespół uczestniczył w festiwalu „Kwiaty polskie” w Niemenczynie na Litwie. W węgorzewskich Jarmarkach Folkloru uczestniczy od momentu swojego powstania. W 2002 r. wziął udział w Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym.

„Kapela Wileńska”

Sulimy (woj. warmińsko-mazurskie)

Kapela powstała w 1982 r. popularyzuje folklor wileński. W skład zespołu wchodził Józef Iwanowski - cymbały, Dymitr Podgórny - skrzypce i Mieczysław Kozak - harmonia. Po śmierci Józefa Iwanowskiego kapela koncertuje w dwuosobo-

wym składzie. Zespół jest laureatem wielu nagród, m.in. II nagrody na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym w 1992 r. oraz nagrody im. Oskara Kolberga w 1995 r.

Zespół śpiewaczy „Kaszewianki”

Krzyżanów (woj. łódzkie)

Kierownik zespołu: Irena Głogowska

Zespół powstał w 1976 r. W swoim repertuarze ma utwory ściśle związane z regionem. „Kaszewianki” brały udział w licznych przeglądach na terenie kraju oraz reprezentowały łódzkie na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą.

Kapela „Kurpianka”

Szczytno (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Stanisław Młynarski

„Kurpianka” powstała w maju 2003 r. Zespół jest laureatem II i III miejsca na Jarmarku Kurpiowskim w Myszyńcu.

Zespół „Ludowa Biesiada”

Czarnocin (woj. łódzkie)

Kierownik zespołu: Barbara Sabat

Zespół został założony w 2002 r z inicjatywy Gminnej Rady Kobiet w Czarnocinie. Występował na licznych przeglądach na terenie swojego województwa i całego kraju.

Zespół Pieśni i Tańca „Mazury”

Działdowo (woj. warmińsko-mazurskie)

Choreograf zespołu: Paweł Piórek

Zespół powstał w 2004 r. W swoim repertuarze ma tańce narodowe i regionalne.

Zespół „Miezdureczenka”

Czerniachowsk (Rosja)

Kierownik zespołu: Galina Gantowaja

Zespół istnieje od 1992 r. Trzykrotnie uczestniczył w Międzynarodowym Jarmarku Folkloru w Węgorzewie.

Zespół śpiewaczy „Orzyszanki”

Orzysz (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Helena Mikucka

Zespół powstał 1986 r. Działa pod patronatem Domu Kultury w Orzyszu i kierownictwem Heleny Mikuckiej oraz instruktora Sławomira Przybylskiego. Zespół występuje w drobnoślacheckich i drobnomieszczańskich strojach z przełomu XIX i XX w., prezentując folklor z pogranicza Kurpi, Podlasia i Mazowsza. Śpiewa pieśni obrzędowe, weselne, miłosne. W 1994 r. zespół zdobył I, a w 1999 r. – II nagrodę na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. W 1997 r. zespół uzyskał członkostwo Stowarzyszenia Twórców Ludowych.

Zespół folklorystyczny „Pogranicze”

Szypłiszki (woj. podlaskie)

Kierownik zespołu: Józef Murawski

Zespół działa od 1981 r. Składa się z zespołu śpiewaczego, kapeli i grupy tanecznej. W repertuarze zespołu znajdują się stare pieśni z pogranicza polsko-litewskiego, pieśni religijne, patriotyczne oraz obrzędy związane z różnymi świętami. Zespół „Pogranicze” jest laureatem wielu nagród m.in. I nagrody na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. Od 1988 r. zespół jest członkiem Stowarzyszenia Twórców Ludowych. W 1990 r. otrzymał nagrodę im. Oskara Kolberga, a w 1996 r. nagrodę Ministra Kultury i Sztuki. Występował na Litwie, Łotwie, Białorusi, w Rosji, Estonii, Francji, Niemczech, Belgii. Koncertował dla papieża Jana Pawła II w czasie jego pobytu na Wigrach w 1999 r. Jest laureatem „Baszty” na tegorocznym Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą.

Zespół „Połuknianie”

Połuksnia (Litwa)

Zespół Folklorystyczny „Prząśniczki”

Kowale Oleckie (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Zofia Domin

Zespół istnieje od 1974 r. pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury w Kowalach Oleckich. Odtwarza dawne pieśni i obrzędy z pogranicza suwalsko-mazurskiego. Wielokrotnie uczestniczył Jarmarkach Folkloru, „Świętach Wiosny” i „Herodach” organizowanych przez Muzeum Kultury Ludowej, gdzie zdobywał liczne nagrody i wyróżnienia. Jest laureatem I nagrody na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym w 1992 r. i II nagrody w 2001 r. W 2002 r. uhonorowany

„Złotym Jelonkiem” na Międzynarodowym Jarmarku Folkloru w Węgorzewie.

Zespół śpiewaczy „Rominczanie”

Dubeninki (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Bożena Buza

Zespół działa od 1985 r. pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury w Dubeninkach. Prezentuje piosenki z pogranicza polsko-litewskiego. Wieloletni uczestnik Jarmarku Folkloru, laureat I nagrody na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym w 2002 r. W 2004 r. wziął udział w Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym w Sakiai na Litwie.

Chór „Rosjana”

Czerniachowsk (Rosja)

Kierownik zespołu: Walery Prichodźko

Zespół powstał 40 lat temu. W swoim repertuarze ma pieśni ludowe z różnych regionów Rosji.

Zespół „Rudomianka”

Rudomino (Litwa)

Zespół śpiewaczy „Rustowianki”

Krzyżanów (woj. łódzkie)

Kierownik zespołu: Wanda Łustyńska

Historia zespołu sięga lat 50-tych XX w. Prezentuje pieśni i przyspiewki z regionu Mazowsza.

Zespół Śpiewaczy „Ruszkowianki”

Działdowo (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Daniel Stempkowski

Zespół działa od 1985 r. Powstał na bazie Koła Gospodyń Wiejskich w Ruszkowie. W swoim repertuarze ma piosenki ludowe i gawędy. Najważniejszym osiągnięciem zespołu było zdobycie II miejsca na Festiwalu Zespołów Ludowych w Dąbku.

Zespół folklorystyczny „Słoneczko”

Mały Płock (woj. podlaskie)

Kierownik zespołu: Danuta Waśko

Zespół istnieje od marca 2002 r. Brał udział w Przeglądzie Kultury Kurpiowskiej w Zbójnej, gdzie zdobył nagrodę i wyróżnienie. Występował na Przeglądzie Zespołów Kolędniczych w Kolnie.

Zespół śpiewaczy „Stradunianki”

Straduny (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Tomasz Krupiński

Zespół istnieje od 1988 r., działając pod patronatem Stradunskiego Domu Kultury. Odtwarza dawne pieśni z okolic Rajgrodu i Grajewa. Członkowie zespołu występują w strojach północno – zachodniego Podlasia. W 1994 r. zespół otrzymał wyróżnienie na Jarmarku Folkloru w

Węgorzewie, a w latach 1997 i 2003 został wyróżniony na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą.

Zespół Śpiewaczy „Strzelce”

Strzelce (woj. łódzkie)

Kierownik zespołu: Ewa Karbowska

Zespół powstał w 1988 r. Zdobył wiele wyróżnień i nagród, m.in. na Przeglądzie Działalności Artystycznej Zespołów Wiejskich w Płocku i na Powiatowym Przeglądzie Folkloru Ziemi Kutnowskiej. Trzykrotnie reprezentował gminę Strzelce na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym.

Zespół „Visi”

Wilno (Litwa)

Kierownik zespołu: Evaldas Vyčinas

Zespół istnieje od 1980 r. W swoim repertuarze ma pieśni żmudzkie.

Zespół „Warmianki”

Miłkowo (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Jerzy Mudry

Zespół rozpoczął swą działalność w 1973 r. W kolekcji nagród i wyróżnień posiada m. in. nagrodę Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich. Jest laureatem Wojewódzkiego Przeglądu Kapel i Zespołów Śpiewaczy oraz Przeglądu Kolęd i Pastorałek na Ziemi Morąskiej. W 2005 r. „Warmianki” nagrały swoją pierwszą płytę.

Zespół ludowy „Wólkowianki”

Góra Kalwaria (woj. mazowieckie)

Kierownik zespołu: Tadeusz Sas

Zespół powstał w 1987 r. przy Kole Gospodyń Wiejskich w Wólce Dworskiej. Występował na imprezach krajowych i powiatowych oraz we Lwowie, Wilnie i Nowej Wilejce.

Zespół śpiewaczy „Zaciszuki”

Węgorzewo (woj. warmińsko-mazurskie)

Zespół istnieje od 1996 r. i działa pod patronatem Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. Uczestniczył w Festiwalu Pieśni Polskiej „Kwiaty Polskie” w Niemenczynie, na Litwie w 1999 r. i 2002 r. oraz w Wojewódzkim Przeglądzie Kapel i Zespołów Śpiewaczy w Jezioranach gdzie zdobył wyróżnienie. Na tegorocznym Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą zajął II miejsce w kategorii zespołów śpiewaczy. Zespół kultywuje polski folklor Wileńszczyzny.

Zespół „Zareczańskie Kryniczki”

Zareczanka (Białoruś)

Kierownik zespołu: Tatiana Gizińska

Zespół powstał w 2003 r. Wykonuje piosenki ludowe, autorskie, klasyczne i sakralne. Brał udział w Lipskim Festiwalu Kultur Dwoch Narodów.

Zespół śpiewaczy „Zielona Dąbrowa”

Nowa Wieś Etcka (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Marianna Przybyszewska

Zespół powstał w 1988 r. Prezentuje folklor północnego Podlasia. Występował gościnnie na Wileńszczyźnie, Białorusi i w Rosji. Zespół wielokrotnie występował na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą gdzie w tym roku zdobył II nagrodę w kategorii zespołów śpiewaczy.

Rodzinny Zespół Bałdygów

Mazuchówka (warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu: Stanisław Bałdyga

Zespół działa od 1992 r. W swoim repertuarze ma tańce kurpiowskie i przyśpiewki ludowe z Puszczy Zielonej. Jest laureatem III miejsca na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą.

Zespół folklorystyczny w Popowicach

Popowice (woj. mazowieckie)

Kierownik zespołu: Edwarda Lach

Zespół powstał w 1989 r. W repertuarze ma pieśni ludowe oraz 11 widowisk obrzędowych. Jest laureatem Nagrody im. Oskara Kolberga w 2003 r. oraz Ogólnopolskiego Konkursu Tańca Ludowego w Rzeszowie w latach 2001 i 2004.

Zespoły taneczne

Zespół Tańca Ludowego „Czeremosz”

Węgorzewo (woj. warmińsko-mazurskie)

Kierownik zespołu i choreograf: Volodymyr Deneka

Koncertmistrz: Igor Gula

Zespół powstał w 1994 r. z inicjatywy Węgorzewskiego Koła Związku Ukraińców w Polsce przy Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie. Obecnie działa przy Węgorzewskim Centrum Kultury i Promocji.

Zespół w swoim repertuarze ma tańce różnych regionów Ukrainy oraz polskie tańce narodowe i ludowe. „Czeremosz” występował na Litwie, Łotwie, Białorusi, Ukrainie, Węgrzech, we Włoszech, Francji, Rosji, i Czechach. Jest laureatem licznych festiwali i przeglądów.

Od 1996 r. zespół jest organizatorem i gospodarzem Międzynarodowego Festiwalu Dziecięcych

Zespołów Folklorystycznych Mniejszości Narodowych w Węgorzewie.

Zespół Tańca Ludowego „Zgoda” Rudomino (Litwa)

Kierownik artystyczny i choreograf: Henryk Kasperowicz

Kierownik muzyczny: Romuald Piotrowski
Choreografowie: Jerzy Judycki i Mirosław Wojtulewicz

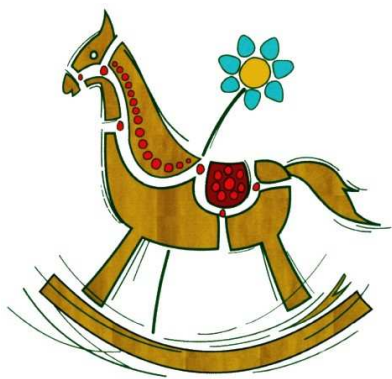
„Zgoda” rozpoczęła swą działalność w 1988 r. Zespół występował wielokrotnie w Polsce, Czechach i Niemczech. Jest laureatem Festiwalu Zespołów Kresowych w Mragowie, Festiwalu Zespołów Folklorystycznych „Pieśń znad Wilii”. W ubiegłym roku uczestniczył w Światowym Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych w Rzeszowie.

Zespół „Karuzela” Kaliningrad (Rosja)

Kierownicy: Larysa i Andriej Afanasjewowie
„Karuzela” powstała w 1993 r. Zespół jest laureatem ogólnorosyjskich i międzynarodowych przeglądów i konkursów. W repertuarze ma ponad 40 układów choreograficznych.

Zespół tańca ludowego „Pyné” Šakiai (Litwa)

Kierownik: Witalij Wenine
Zespół powstał w 1996 r. Występował m.in. na Festiwalu Pieśni i Tańca Litwy w 2005 r. oraz festiwalach w Polsce i Turcji.

Soliści

Mieczysław Dardziński Mały Płock (woj. podlaskie)

**Małgorzata Janiec – solistka zespołu „Ludowa Biesiada”
Czarnocin (woj. łódzkie)**

**Stanisław Kaczmarek – solista instrumentalista
Krzyżanów (woj. łódzkie)**

Muzyk samouk. Występował na wielu scenach m.in. w Kazimierzu Dolnym, Płocku, Kutnie, Sieradzu, Toruniu. Laureat licznych przeglądów i festiwali.

**Zofia Kozal – solistka zespołu „Ludowa Biesiada”
Czarnocin (woj. łódzkie)**

**Arkadiusz Krawiel – cymbalista
Węgorzewo (woj. warmińsko-mazurskie)**

Cymbalista grający pod patronatem Muzeum Kultury Ludowej, uczeń Andrzeja Zajko. Na cymbałach gra od 1998 r. Już w 1998 r. zdobył II miejsce, a w 2000 r. i 2003 r. – nagrodę w kategorii „Duży – Mały” na Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą. Występował m. in. na Litwie, Ukrainie i w Rosji.

**Jadwiga Kubaczyk – solistka śpiewaczka
Krzyżanów (woj. łódzkie)**

Solistka i kierowniczka zespołu śpiewaczego „Krzyżanówek”. Twórczyni wielu piosenek wykonywanych przez zespół. Laureatka wielu festiwali na terenie całego kraju, uczestniczka Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą.

**Karolina Łapińska – cymbalistka
Nowa Wieś Elcka (woj. warmińsko-mazurskie)**

Zaczęła grać na cymbałach w 1999 r. pod kierownictwem Wacława Kułakowskiego. Występowała jako solistka na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą w 2001 r.

**Stanisław Młynarski – solista instrumentalista
Szczytno (woj. warmińsko-mazurskie)**

Grę na harmonii pedałowej rozpoczął w wieku 17 lat. Prowadził zespół „Pofajdoki”, obecnie gra w zespole „Prześlizki” i prowadzi kapelę ludową „Kurpianka”.

Hilaria Orłowska – solistka śpiewaczka
Nowa Wieś Etcka (woj. warmińsko-mazurskie)

Członkini zespołu „Zielona Dąbrowa”.

Iwona Szymanowska – cymbalistka
Nowa Wieś Etcka (woj. warmińsko-mazurskie)

Zacząła grać na cymbałach w wieku lat 12. Występowała w kapelach „Kułakowianki” i „Wilniuki”. W 1999 r. zajęła II miejsce na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym w kategorii „Mistrz-Uczeń”. W 2002 r. uhonorowana „Złotym Jelonkiem” na Międzynarodowym Jarmarku Folkloru. Laureatka II nagrody w kategorii solistów instrumentalistów na tegorocznym Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym.

Krystyna Warkowska-Downarowicz – solistka śpiewaczka

Węgorzewo (woj. warmińsko-mazurskie)

Na co dzień występuje w zespole „Zaciszuki”. Jako solistka wystąpiła po raz pierwszy na Jarmarku Folkloru w 2001 r. Laureatka III nagrody na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą w 2003 r.

Rękodzielnicy

- **Adamska Danuta** (Myszyniec) - jadro kurpiowskie
- **Aleksandrowicz Józef** (Suchawa) - plecionkarstwo
- **Aleksanyan Armen** (Giżycko) - malarstwo, rzeźba
- **Andruszczenko Oksana** (Lwów, Ukraina) - grafika

- **Aponczyk Ludmiła** (Kaliningrad, Rosja) - tkactwo, ceramika
- **Arciuch Elżbieta** (Skierniewice) - malarstwo
- **Bacławski Józef** (Łyse) - rzeźba w drewnie
- **Badowska Monika** (Węgorzewo) - pieczywo
- **Bakunenko Natalia** (Berdiańsk, Ukraina)
- **Bałdyga Anna** (Mazuchówka) - palmy, tkactwo
- **Baranowska Irena** (Tuchola) - haft kaszubski
- **Baranowski Robert** (Tuchola) - rzeźba w drewnie (ptaszki)
- **Batiasowa Margarita** (Kaliningrad, Rosja) - batik
- **Biedrzyccy Magdalena i Dariusz** (Węgorzewo) - ceramika
- **Bielecka Zofia** (Szczytno) - haft
- **Bieliukas Andrius** (Sakiai, Litwa) - rzeźba w drewnie
- **Bierdowska Leokadia** (Szcuczyn, Białoruś) - tkactwo
- **Biezko Aleksandr** (Grodno, Białoruś) - wyroby z drewna

- **Błudowa Tamara** (Grodno, Białoruś) - wyroby ze słomy
- **Bogdaszewski Józef** (Węgorzewo) - rzeźba
- **Borowski Henryk** (Sejny) - kowalstwo
- **Buczyńska – Buza Cecylia** (Gołdap) - malarstwo
- **Buczyńska Teresa** (Toruń) - koronka frywolitkowa
- **Burduli-Taliashvili Nanuli, Badrin i Tamara** (Warszawa - Tbilisi, Gruzja) - malarstwo

- **Butkiewicz Janina** (Lidzbark Warmiński) - koronka igłowa i frywolitkowa
- **Bziukiewicz Laura** (Wach) - koronka frywolitkowa
- **Bziukiewicz Zdzisław** (Wach) - obróbka bursztynu
- **Centrum Pobytu Osób Niepełnosprawnych** (Niemenczyn, Litwa) - ceramika
- **Chomiczewski Sławomir** (Lipsk) - wyroby z drewna
- **Chorutowie Krzysztof i Urszula** (Sokolów Podlaski) - wyroby z drewna
- **Cieśluk Krystyna** (Lipsk) - pisankarstwo
- **Cikana Vidas** (Sakiai, Litwa) - rzeźba w drewnie
- **Czerednikowa Czesława** (Grodno, Białoruś) - wyroby z suchych kwiatów
- **Czerniawski Waldemar** (Lidzbark Warmiński) - plecionkarstwo, miód
- **Czubakowie Zofia i Andrzej** (Łowicz) - haft
- **Dasiunienie** (Litwa) - malarstwo
- **Dawicki Dariusz** (Gdańsk) - biżuteria
- **Dąbrowski Jan** (Sierakowice) - rzeźba w drewnie
- **Dąbrowscy Lech i Elżbieta** (Toruń) - rzeźba
- **Demidowa Irina** (Czerniachowski, Rosja) - ceramika, malarstwo na desce
- **Deptuła Stanisław** (Szczytno) - rzeźba w drewnie
- **Djadio Aleksander** (Włodzimierz, Ukraina) - ceramika
- **Dobosz Zofia** (Lidzbark Warmiński) - haft, koronka, pieczywo
- **Dombek Lubomił** (Siemionki) - ziołolecznictwo
- **Drapała Janusz** (Lubicz) - rzeźba
- **Drul Anna** (Lwów, Ukraina) - ceramika
- **Dubień Jarosław** (Włodzimierz, Ukraina) - wyroby z brzozy
- **Dudko Jolanta** (Kętrzyn) - malarstwo na szkle, witraże
- **Durtanowie Krystyna i Franciszek** (Giżycko) - malarstwo na szkle, tkactwo
- **Filipska Lidia** (Węgorzewo) - koronka szydełkowa
- **Gajda Barbara** (Sołtmany) - koronka szydełkowa
- **Gandas** (Mariampol, Litwa) - ceramika
- **Gardinarowa Jelena** (Kaliningrad, Rosja) - wyroby z bursztynu
- **Giercen Anna** (Czerniachowski, Rosja) - rzeźba w drewnie
- **Giercen Jakow** (Czerniachowski, Rosja) - bicie monet
- **Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”** (Łyse) - pieczywo
- **Gojtowska Anna** (Sierakowice) - koronka szydełkowa
- **Graczyk Andrzej** (Dobrska-Włociany) - rzeźba w drewnie (ptaszki)
- **Gryko Barbara** (Ełk) - malarstwo
- **Grzeszczyk Marianna** (Wydmusy) - tkactwo
- **Hadała Barbara i Krystyna** (Worgielity) - plastyka obrzędowa
- **Hareza Andrzej** (Talki) - rzeźba
- **Hudym Liuba** (Włodzimierz, Ukraina) - wyroby ze słomy
- **Jankowska Salomea** (Toruń) - koronka frywolitkowa
- **Jariemczyk Marina** (Grodno, Białoruś) - wyroby ze słomy
- **Jarocka Melania** (Minty) - koronka, haft
- **Jartys Natalia** (Lwów, Ukraina) - ozdoby z koralików
- **Jozajtis Stanisława** (Pisz) - haft
- **Jucityté Rita** (Sakiai, Litwa) - malarstwo
- **Juriewa Natalia** (Czerniachowski, Rosja) - koronka klockowa
- **Kaczmaryk Halyna** (Lwów, Ukraina)
- **Kaliszewicz Maria** (Kętrzyn) - koronka
- **Kamilewicz Alina** (Połuknia) - koszyki
- **Kazancew Aleksander** (Czerniachowski, Rosja) - zabawki ceramiczne
- **Kazancew Jurij** (Czerniachowski, Rosja)
- **Kazancewa Maria** (Czerniachowski, Rosja) - patchwork, batik
- **Klocek Wanda i Sołtysiak Danuta** (Nysa) - porcelana polska
- **Kołodziej Stanisław** (Wolica) - plecionkarstwo

- **Koniuszaniec Tadeusz** (Węgorzewo) - rzeźba
- **Koszelew Wadim** (Czerniachowsk, Rosja) - ceramika
- **Koszelewa Olga** (Czerniachowsk, Rosja) - biżuteria z koralików, collage
- **Kowiecki Andriej** (Kaliningrad, Rosja) - wyroby z bursztynu
- **Kowzowicz Elżbieta** (Kętrzyn) - haft richelieu
- **Kozłowski Wojciech** (Łomża) - pieczywo tradycyjne
- **Krahel Krystyna** (Miedzianowo) - pisankarstwo
- **Krakowiecka Zofia** (Wyszaków) - pisankarstwo, haft
- **Krawiel Joanna** (Węgorzewo) - pieczywo
- **Kuciński Rafał** (Orneta) - Pasięka warmińska
- **Kudrewicz Jan** (Czarna Wieś Kościelna) - garncarstwo
- **Kulesza Andrzej** (Giżycko) - rzeźba
- **Kuślak Jan** (Hamulka) - sękacze
- **Kunicka Olga** (Litwa) - palmiarstwo
- **Kuzmicka Eugenia** (Grodno, Białoruś) - wyroby ze słomy
- **Kuźma Adam** (Giżycko) - garncarstwo
- **Lauksienes MPJ** (Mariampol, Litwa) - wędliny tradycyjne
- **Lendzion Danuta** (Łódź) - wyroby z siłalu
- **Lewandowska Czesława** (Ostrołęka) - koronka, plastyka obrzędowa
- **Lewiccy Maria i Paweł** (Jankowo Dolne) - wyroby ze skóry
- **Lewon Piotr** (Żarnowo) - wyroby z lnu
- **Łopatina Genrietta** (Czerniachowsk, Rosja) - patchwork
- **Mačaitis Edvardas** (Sakiai, Litwa) - kowalstwo
- **Macko Wiktor** (Grodno, Białoruś) - rzeźba w drewnie
- **Maculewiczowie Ewa i Tadeusz** (Drec) - rzeźba
- **Madej Genowefa** (Jakubowo) - plecionkarstwo

- **Malcz Ryszard** (Wilno, Litwa) - wyroby z drewna i skóry
- **Modzelewski Andrzej** (Zambrów) - pieczywo tradycyjne, śliwowica
- **Motyka Marjana** (Lwów, Ukraina)
- **Mulica Stanisław** (Grodno, Białoruś) - plastyka obrzędowa (wycinanki)
- **Mulica Walentyna** (Grodno, Białoruś) - malarstwo
- **Myśliwiec Ryszard** (Kolonja Kamienna Stara) - rzeźba
- **Nakoneczna Oksana** (Lwów, Ukraina) - pisankarstwo
- **Napierała Jerzy** (Chodzież) - rzeźba w drewnie

- **Niewiński Józef** (Kruklanki) - rzeźba w drewnie
- **Olszewska Alicja** (Pierkunowo) - koronka
- **Olszewska Danuta** (Grodno, Białoruś) - wyroby z suchych kwiatów
- **Palenok Olga** (Berdiańsk, Ukraina)
- **Parda Zofia Danuta** (Pisz) - haft
- **Parfeniuk Nadia** (Lwów, Ukraina) - ceramika
- **Parzych Ewa** (Szczytno) - haft
- **Pasko Lidia** (Berdiańsk, Ukraina)
- **Paukštienė Stasė** (Sakiai, Litwa) - wyroby z lnu
- **Pawelczyk Grażyna** (Łyse) - pieczywo, rzeźba
- **Pawłowski Stanisław** (Reszel) - snycerstwo

- **Pepliński Zenon** (Sierakowice) - rzeźba w drewnie
- **Piechowski Adam** (Czarna Wieś Kościelna) - garncarstwo
- **Piekarnia Kurpiowska Andrzej Żubrowski** (Łyse) - pieczywo
- **Pietrzak Marianna** (Kocierzew Południowy) - haft
- **Pietrzak Ryszard** (Olsztyn) - rzeźba w drewnie, snycerka
- **Pojawa Dariusz** (Suwałki) - instrumenty
- **Popławska Nina** (Hajnówka) - wyroby z karmelu
- **Pracownia Witrażu „Kolorowe szkielek”** (Kowale Oleckie) - witraże
- **Prokopiuk Mychajło** (Lwów, Ukraina)
- **Pruthenia** (Olsztyn) - tkactwo, garncarstwo, rzeźba w kamieniu
- **Puławska Julianna** (Pniewo) - haft, pisankarstwo
- **Racis Czesław** (Jasionowo) - sery
- **Radomska Barbara** (Zemborzyce Podlesne) – wyroby z wikliny
- **Rafalska Elżbieta** (Lidzbark Warmiński) - koronka
- **Ropiak Stanisław** (Myszyniec Stary) - wycinanki, pieczywo
- **Różańska Ewa** (Biskupiec) - ceramika
- **Siedleccy Helena i Tadeusz** (Brzozówka Strzelecka) - wyroby z drewna, haft
- **Šniipienė Jūratė** (Sakiai, Litwa) - wyroby ze słomy
- **Stackiewicz Honorata** (Węgorzewo) - koronka szydełkowa
- **Stadas** (Litwa) - malarstwo
- **Stanaitis Regimantas** (Sakiai, Litwa) - kowalstwo
- **Suchich Lubow** (Berdiańsk, Ukraina)
- **Sulowski Andrzej** (Klimki) - rzeźba
- **Suscy Mirosława i Stanisław** (Sztutowo) - rzeźba, haft kaszubski
- **Szade Irena** (Suwałki) - malarstwo
- **Szczęсна Janina** (Kowale Oleckie) - malarstwo
- **Szmajdziński Mariusz** (Turek) - zabawki drewniane
- **Szostak Janina** (Węgorzewo) - koronka szydełkowa
- **Szulc Sabina** (Sierakowice) - haft kaszubski
- **Świątkowski Eugeniusz** (Leszno) - plecionkarstwo

- **Świerska Barbara** (Toruń) - koronka frywolitkowa
- **Tarnacka Krystyna** (Lidzbark Warmiński) - malarstwo na szkle, tkaninie, drewnie
- **Truszkina Natalia** (Kaliningrad) - patchwork
- **Wadowska Janina** (Annobór) - wyroby ze słomy
- **Warsztaty Terapii Zajęciowej** (Olszewo Węgorzewskie) – malarstwo, haft
- **Wesołowska Grażyna** (Kowale Oleckie) - haft
- **Wierzbicka Janina** (Srokowo) - haft, wycinanki
- **Wiśniewski Zdzisław** (Wągrowiec) - wyroby ze słomy
- **Włodarczyk Sylwia i Ostrowski Marek** (Słupy) - pierniki, wyrobu z wosku
- **Wojciechowska Katarzyna** (Gietrzwałd) - chodniki, serwetki
- **Wojczulania Elżbieta** (Lidzbark Warmiński) - rzeźba w drewnie
- **Wołoniewicz Agnieszka** (Giżycko) - haft krzyżykowy
- **Wróbel Helena** (Berdiańsk, Ukraina)
- **Wrublewscy Maria i Jan** (Hajnówka) - wyroby z drewna
- **Wyszyńska Anna Krystyna** (Olecko) - koronka klockowa
- **Zakład Piekarniczy A.Mincevicienes** (Mariampol, Litwa) - sękacze
- **Zarzecka Elżbieta** (Białystok) - haft
- **Zawistowska Barbara** (Olsztyn) - ceramika
- **Zdanowiczowie Bogdan i Ostojka Karolina** (Giżycko) - rękodzieło Indian Ameryki Płn.
- **Zdanowiczowie Ewa i Jarosław** (Prejkowo) - świece woskowe

Król w Węgorborku

Jedynym koronowanym władcą Polski, który zawitał do Węgorzewa (Węgorborka) był Stanisław Leszczyński. Nie były to oficjalne wizyty pełne wrzawy i splendorów, lecz nad Węgorzypą polski król szukał azylu. A działo się to w latach 1734 i 1736.

Były to czasy bardzo niespokojne w historii całej Europy. Dokonywane wówczas wybory polityczne po dziś dzień różnie są oceniane przez historyków. Nie inaczej rzecz ma się też z postacią Stanisława Leszczyńskiego. Wielu ma za złe, temu najdłużej żyjącemu królowi polskiemu, że występując przeciwko stronnikom, zwolennikom i samej Rosji, szukał wsparcia w Szwecji, Francji i częściowo Prusach.

Próbie jak najbardziej obiektywnego spojrzenia na króla Leszczyńskiego i na jego związki z Węgorborkiem podjęło Muzeum Kultury Ludowej i Towarzystwo „Ojcowizna”. 21 lipca 2006 r. odbyła się konferencja, w której udział wzięli historycy i muzealnicy z Olsztyna, Warszawy, Leszna i Węgorzewa. Najnowsze badania wskazują, że na postać króla Leszczyńskiego należy spojrzeć w innym świetle, tym bardziej, iż jest on zazwyczaj znacznie wyżej ceniony we Francji i Niemczech, niż w... Polsce.

O związkach króla Leszczyńskiego z Węgorborkiem mówiła kustosz Krystyna Jarosz.

Projekt został wsparty finansowo przez Urząd Miejski w Węgorzewie, a będzie on w pewien sposób kontynuowany w przyszłości. W 2007 r. planowane jest nadanie imienia króla Stanisława Leszczyńskiego jednemu ze skwerów miejskich. Być może zasadzone zostaną tu specjalne róże, wyhodowane w niemieckim Zwei Bruecken na cześć Stanisława Leszczyńskiego!

jml

Życiorysy niezwykle

Muzeum Kultury Ludowej od 1998 r. organizuje wystawy biograficzno-historyczne w cyklu „Życiorysy niezwykle”. Do tej pory powstało już ich pięć, a komisarzem wystaw jest kustosz Krystyna Jarosz. Pierwsza poświęcona była węgorzewskiemu patronowi gimnazjum, pastorowi Jerzemu Andrzejowi Helwingowi (1666-1748); druga - w 1999 r. Maciejowi Ernestowi Boretiusowi (1694-1738) „słynnemu lekarzowi pruskiemu jego życiu pracy i śmierci, też królowi pruskiemu oraz całej medycynie czasów ówczesnych”; trzecia w 2002 r. - generałowi Hansowi Heinrichowi von Katte'emu, „kontrowersyjnemu reformatorowi Węgorzewa z XVIII w.”; w 2004 r. powstała wystawa poświęcona dr Kurtowi Obitzowi (1907-1945), „lekarzowi weterynarii, dziennikarzowi, działaczowi mazurskiemu”.

W 2005 r. w związku z jubileuszem 40-lecia parafii Świętego Krzyża w Węgorzewie powstała piąta wystawa z cyklu „Życiorysy niezwykle” o ks. dr Adamie Ślusarczyku (1912-1947), „duszpasterzu grekokatolickim, tłumaczu na język angielski literatury konspiracyjnej w ukraińskim wydawnictwie podziemnym „Wulkan”(1946-1947)”. Obrazuje ona drogę życiową (dzieciństwo w sanockiej Dąbrówce, studia w seminariach w Przemyślu i papieskim w Rzymie) i posługę duszpasterską (Stary i Nowy Lubliniec). Przybliża życie codzienne w stronach rodzinnych przodków mieszkańców naszego regionu przesiedlonych w ramach akcji „Wisła” w 1947 r.

Uroczyste otwarcie wystawy w Muzeum Kultury Ludowej odbędzie się 12 sierpnia o godz. 16.00. Poprzedzi ona II Mazurską Watrę - imprezę organizowaną przez Związek Ukraińców w Polsce Koło w Węgorzewie na Placu Wolności.

Mecenat wystawy:

- o. Dymitr Harasim OSBM, proboszcz Parafia Bizantyjsko-Ukraińska w Węgorzewie,
- Eugeniusz Misilo, Archiwum Ukraińskie w Warszawie,
- Stefan Hałuszko, Związek Ukraińców w Polsce, Koło w Węgorzewie.

Nowe „Studia Angerburgica”

Ukazał się 12. tom węgorzewskiego periodyku „Studia Angerburgica”, w którym znalazły się materiały poświęcone tradycyjnej obrzędowości okresu bożonarodzeniowego. Tematyka ta była poruszana 25 stycznia 2006 r., podczas międzynarodowej konferencji, w której udział wzięli naukowcy i animatorzy kultury z Litwy, Rosji i Polski.

Sypanie mandali Tary

Dzięki Firmie Tibet House „Acala” z Warszawy i dwóm mnichom buddyjskim z Tybetu z zakonu Lithang w Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie od czwartku 3 sierpnia do niedzieli 6 sierpnia oglądać można sypania mandali Tary. Wyraża ono symbolicznie budowanie pałacu z oknami i drzwiami skierowanymi na cztery strony świata. Na środku pałacu, w pięknej komnacie stoi tron, na którym siedzi TARA.

Mandale są symbolem doskonale czystego stanu ducha. Symbolika mandali – figur geometrycznych, barw oraz świętych sylab przedstawia drogę prowadzącą do przemiany destrukcyjnych uczuć w równowagę umysłu i serca. Po wielodniowym usypywaniu, gdy mandala jest skończona, następuje jej zniszczenie. Jest to symbol przypominający nam, że wszystko przemija, że nic nie jest trwałe.

Trzydniowe sypanie zakończy się o godz. 12.00 ceremonią zniszczenia mandali i wyspania do rzeki Węgorapy w intencji pomyślności, uczestników i gości Międzynarodowego Jarmarku Folkloru. Część pisku z mandali zostanie rozdana uczestnikom ceremonii dla pomyślności ich i ich rodzin. Reszta piasku zostanie wrzucona do rzeki – poprzez wodę ma się nieść błogosławieństwo dobrych życzeń jak największej ilości czujących istot.

Sypanie mandali jest nie tylko przeżyciem duchowym ale i artystycznym, można będzie oglądać je codziennie od godz. 10.00 do 18.00. W trakcie sypania mandali zbierane będą donacje na odbudowę sierocińca oraz szkołę w Lithang Kham Nalenda. Będzie można także zakupić kadzidła, płyty, malami, pamiątki z Tybetu.

kj

Warto być, warto zobaczyć

sierpień-15 września – „Posłał ich Pan do Ameryki Łacińskiej” – wystawa ze zbiorów Muzeum Misyjno -Etnograficznego Księży Werbistów z Pieniężna.

4 sierpnia – otwarcie wystawy „Wycinanka żydowska”, ze zbiorów Moniki Krajewskiej.

12 sierpnia – otwarcie wystawy z cyklu Życiorysy niezwykłe: „Ks. dr Adam Ślusarczyk” (do października).

23 września – XXXVI Doroczne Spotkanie Twórców, Muzykantów, Śpiewaków oraz ich Przyjaciół.

23 września-30 listopada – XXXVI Doroczna Wystawa Sztuki Ludowej i Rzemiosła.

28 września, godz. 17.00 – Studium Wiedzy o Regionie (SWOR) – „Ks. dr Adam Ślusarczyk (1912 -1947) - działalność duszpasterska w źródłach historycznych i pamięci parafian” - spotkanie z historykiem Krystyną Jarosz.

26 października, godz. 17.00 – SWOR - „Kościół ewangelicki na Mazurach w latach 1945-1956” - spotkanie z historykiem Grzegorzem Jasińskim.

23 listopada, godz. 17.00 – SWOR - spotkanie z Eugeniuszem Miśiło, autorem i wydawcą książki pt. „Wysiedlenie Ukraińców do Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej 1944-1946”.

6 grudnia 2006 r.-luty 2007 r. - Wystawa „Boże Narodzenie w sztuce ludowej”.

14 grudnia, godz. 17.00 – SWOR - „Archeologiczny sezon wykopaliskowy 2006” – spotkanie z archeologiem Jerzym Markiem Łapo .

15 grudnia 2006 r. – luty 2007 r. - Wystawa muzealiów pozyskanych w ramach akcji „Dar dla Muzeum 2006”.

Wystawy czasowe:

- „Muzealne dzieciństwo”,
- „Łowiectwo. Trofea. Sztuka ludowa”,
- wystawa prac uczestników Międzynarodowych Warsztatów Garmcarstwa Etnicznego i uczniów Państwowego Liceum Plastycznego w Olsztynie z praktyk zawodowych w pracowni ceramiki .

Numer 19 „Pod Jelonkiem” do życia powołali: Anna Bielezo, Krystyna Jarosz, Jerzy M. Łapo, Emilia Zwoźniak.